

lotte in een den.
pen zelfs nog
het zoo klein
alle wateren.
de la Saus-
vergadering
Calvinisten
niet afge-
nemen, vooral
banden der
getrokken.
edding hiet,
dat er we
zijn, geheel
ers heeft uit-
deel onzer
seft afgeleid
daar heeft
onservatieve
zeer begrij-
den Klok-
t waren, om
hg scheiding
ken stroom
ten leven, uit
de Christo-
ool," houd-
ceel, "houd-
zwak ook
uschen der
den stroom
den Klok-
Normal-
of wel dit
n daardoor
n het posi-
maakt.
a kwam er
aanvaarden
schiedt, om
29, om de
dijke en de
a 3^e, tegen
het onbe-
ke hiesen,
denijken van
maken, om
ool schreef
dactie meer
at, dat een
school" ook
reden, licht
arborg van
der geval,
ogelijkheid
erscheide
de bevol-
wat de vrij-
heel gelijk
bevoiking
ook geene
r dan ook
en openbare
eft te wezen
en.
lijzen komt
de vraag
grootste ge-
van een
kan doen
groot moe-
geest van
En als
strijd met
De directie
genheid,"
punt over
loeft geen
tusschen
ke school
rectie, dat
n doorwer-
n karakter,
plaats aan-
trakter, en
tijd zonder
niet zoo
homogene
ardt zijnen
wereld en
s zijn, die
vinden in
andere op-
der voor
orden. Zij
die welke
volgen en
De alzo
ei geschikt
is waarlijk
ondere.
us erkend
illing op-
n onder-
verschil-
telijk be-
op uw
methode,
le Schrift
vloed op
grondge-
e vanzelf
ste Chris-
Christen-
seisel van
verschil-
directie
kan be-
afhanke-
mensch-
bonden is
en, maar
de kracht

De geest, die van den christen-man uitgaat, is meer dan het christelijk program, dat men hem voertelt en door hem met de uiterste nauwgezetheid zal worden gevolgd. In die woorden wordt, met het oog op het christelijke eener school, de hoogste waarde toegekend aan den geest, die er van den christen-onderwijzer uitgaat en ligt dus ook reeds daarin opgesloten, dat iedere school, waar die geest niet verhoord wordt zich te open, naar de overtuiging der directie, een christelijke school zijn zal.

Ook hier een duidelijkheid, die niets te wenschen overlaat.

Alles wat rechtstreeks en noodzakelijk voortvloeit uit het opnemen van het Christelijk beginsel in uw bewustzijn, en de drang om dit Christelijk beginsel in andere bewustzijn over te dragen, wordt als gevarijde en bedenkelijke menselijke vormen, programma's en inzettingen geoordeeld, en hiertegenover alle nadruk gelegd op een geest. Niet op den Heiligen Geest, maar op den geest van een menselijke persoon.

Dit nu is niets minder dan een laten varen van de belijdenis van den Christus en een mystiek vluchten in het werk van den Heiligen Geest.

De apostel des Heeren zegt: Met den mond belijdt men ter zaligheid. Hoe zullen ze gelooven indien hun niet gepredikt wordt?

Maar de Directie zegt het anders. Zegt het juist omgekeerd.

Een man als Paulus had eigenlijk niet moeten getuigen en prediken in kerken stichten.

Hij had stil in de synagoge moeten blijven. Moeten spreken waar hem dit geest inloofd werd. Een voorts door zijn geest inloofd moesten oefenen en karakter vormen.

Al dat aparte van Paulus deugde niet.

Hij had niet moeten vragen, of hij zich wel „in geheel homogene omgeving“ bevond.

„Gij men ziet een geheel nieuw program voor de lagere school, maar tevens een geheel nieuw program voor de Zending.“

Zoolang men se duidt gaan onze zendingen voortaan eenvoudige dienst doen in moskee of pagode. En legt men hun het zwijgen op, dan laten ze stil en ongemerkt hun geest werken.

En door dien geest van deze missionarissen wordt dan ongemerkt Java en Sumatra zó gekerstend, dat als het gekerstend is, niemand er iets van merkt.

Nogmaals is in rakte het Hooger Onderwijs van Synodale zijde geantwoord, dat men de Vrije Universiteit niet mag steunen en er niet mag gaan studeren, omdat deze hoogeschool dolert.

Aangenomen nu dat dit zoo is, wat volgt hier dan uit?

Volgt hier dan uit, dat men dus de Rijksuniversiteiten en de Gemeentelijke universiteit van Amsterdam moet steunen, en daar gaan studeren?

De Banier schijnt dit te meenen?

Toch vatten we het logische van deze conclusie niet.

Zijn er dan maar twee mogelijkheden, of is er ook een derde?

Is er dan heusch niet anders denkbaar, dan of de bestaande Vrije Universiteit, of de bestaande Openbare Universiteit?

Kan men dan ook niet de derde mogelijkheid stellen, dat namelijk zij, die met ons het niet vinden kunnen, omdat wij braken met de Synodale Hilararchie, en toch zelf erkennen moeten, dat de publieke Universiteit leeft van de loochening der bijzondere Openbaring, zelve het initiatief namen, om een Vrije hoogeschool naar hun overtuiging en naar hun behoefte en insicht te stichten?

Een Vrije Universiteit te stichten is toch geen mirakel.

In Amerika bestaan ze bij heele getalen. In België is er een te Brussel. Engeland heeft ook reeds zijn Vrije Universiteit.

Mits men zich den suad van het kleine late aanleunen, en niet dadelijk grootscheeps ga varen, zijn de kosten toch zoo ontzettend niet. Met een ton 'sjaars doet men reeds veel; en wat maakt een ton 'sjaars voor onze schatrijke Synodalen, die al hun traktementen uit de Staatskas trekken, hun gebouwen om niet kreken, en de grootste bezitters in de doode hand zijn, zoo op het Grootboek als in landbezit?

Die geminachte Dolerenden hebben wel anders te betalen.

Die betalen alles, letterlijk alles zelf, en hebben toch nog een halve ton 'sjaars voor wetenschappelijk Hooger Onderwijs over.

Ea dat niettegenstaande deze geminachte Dolerenden bijna uitsluitend tot de kleine luyden behooren, en een enkel man van geld in hun midden zoo geplukhaard wordt, dat hij jaar aan jaar zijn kapitaal, door altoos te geven en altoos te leenen, ziet slinken.

De landswet laat het u toe. De voorbeelden dat men het elders deed, liggen voor het grijpen. Mannen hebt ge. Geld is er bij u te over. Waarom doet ge het dan niet? Waarom steekt ge de banden niet uit de mouwen? Waarom tast ge niet toe?

Ge belijdt op den kansel, dat er buiten Christus geen heil is, ook niet voor de wetenschap.

Ge ziet voor uw oogen dat de wetenschap aan onze publieke Universiteit zoo duidelijk mogelijk met den Christus brak, en of Atheïsme is of in Pantheïsme verliep.

Ge ziet de schadelijke uitwerking die deze Universiteit op onze jongelingschap heeft.

En ge ziet ook, dat kwaad zoodoende in heel ons land onder al ons volk wordt gewerkt.

En toch zit ge stil.

En toch mist ge moed en veerkrachten initiatief, om te doen wat eisch van uw beginsel is.

Waarom, waarom toch?

Voor al mannen als Felix en de zijnen zij deze vraag gericht, die een reeks van jaren zoo stellig mogelijk uitspraken, dat het volstrekt ongeoorloofd was van de Staatsuniversiteit gebruik te maken.

Goed, de Vrije Universiteit te Amsterdam verloor uw sympathie.

Het zij zoo.

Maar waarom zit ge dan stil, en doet niet als klokke mannen wat uw beginsel, wat uw verleden, wat uw positie als mannen van hooge verantwoordelijkheid eischt?

Slechts één antwoord kan op die vraag gegeven dat afdoende was.

Deze heeren zouden kunnen zeggen: Als we dat doen, zouden onze resultaten vanzelf neerkomen op de resultaten waartoe de Vrije Universiteit kwam, en dat willen we niet.

Hiervan nu is wel iets aan.

We gelooven metterdaad, dat men, uitgaande van het Gereformeerde beginsel, en terdege de historie onderzoekende, en streng wetenschappelijk te werk gaande, niet tot andere resultaten zou kunnen komen.

Maar wringt hier de schoen, dan is het oordeel, dat in dit stilzitten over deze mannen gaat, toch ontzettend.

Dan sluiten ze opzettelijk de oogen, en zetten den domper op de kaars, omdat ze niet geïllend zijn, van wat bij goed licht en heldere oogen vanzelf gezien wordt.

Daarom hopen we nog altoos, dat eens een tweede Vrije Universiteit verrijzen zal.

Naar het ons wil voorkomen had de heer Wilde beter gedaan, met het tweede stuk van zijn polemiek tegen Dr. Gunning in de pen te houden.

Zijn eerste verweerschrift was sterk, juist doordat het meest negatief was.

En toen nu dit eerste stuk straks gerugteund werd door het schitterend pleidooi van Dr. Schaeplan, stond de kans voor zijn kerk zoo goed het kon.

Niet dat we daarom ook in dit tweede soms geen vonken van talent zien glinsteren, en niet op menig punt zijn betoog met instemming lezen, maar toch het is niet zoo krachtig. Het is of de zoo latala naderking van de influenza, die door het lichaam ook den geest verzwakt, hem belemmerd heeft in de ontplooiing van zijn kracht.

Slechts op één punt zij dit aangetoond.

Om de vereering van den heiligen rok te Trier aannemelijk te maken, beroept de heer Wilde zich ook op de Heilige Schriftuur.

Dit doet ons genoegen.

Zoodra men op Schrifteen overtreedt, staan we op gemeenschappelijken bodem, en valt er te redeneren.

Doch op wat getuigenis der Heilige Schrift beroept de heer Wilde zich nu?

Hierop: 1°, dat Eliza den mantel van Elia op prijs stelde; 2°, dat de bloedvloeiende vrouw genezen werd door de aanraking van Jezus' kleed; en 3°, dat er in den apostolischen tijd zieken genezen zijn doordien men de zweetdoeken en de gordels der apostelen op de kranken lei.

Doch wat bewijst dit nu?

Dit beroep op de Schrift zou zin hebben, zoo er sprake was van zekere wonderen die de priester of de bisschop door middel van zijn eigen kleed of het kleed van een anderen heilige deed. Of ook, zoo er bij Eliza bij stond, dat hij aan den mantel van Elia eenige kracht als zoodanig toekende, en zijn jongeren dezen mantel ter vereering had aangeboden.

Maar dit is niet zoo.

Noch van Elia's mantel, noch van den zoom van Jezus' kleed, noch van de zweetdoeken der apostelen staat ergens ook maar met een enkel woord vermeld, dat men deze kleedingstukken in synagoge, tempel, kerk of kapel uitstalde, om door die stukken zekere vereering voor Jehova op te wekken.

Wat de heer Wilde bewijzen moest, was, dat de Heilige Schrift vereering van zulke kleedingstukken aanbeveelt of althans wetigt, en hij verwijst naar Schriftuurplaatsen waar wel van kleedingstukken sprake is, en ook van kleedingstukken die instrumenteel bij het doen van genezingen in aanmerking kwamen, maar die van vereering dezer kleedingstukken geen woord verleen.

Wat heeft men nu aan zulk een schijnbewijs?

En wat blijkt het niet juist uit zulk schijnbewijs, hoe volstrekt onmachtig de Roomsche kerk is, om de vereering van zulk een kleed voor de rechtbank der Heilige Schrift te rechtvaardigen.

Voor het overige laten we de bespreking van deze anticritiek aan Dr. Gunning over.

Alleen zij ons nog de vraag geoorloofd, wat kracht er toch in ligt, dat bisschoppen van Rome op een successie van achttien eeuwen kunnen wijzen? Alsof zij hierdoor nota bene de oudste dynastie van Europa overtreffen zouden.

De oudstom eener dynastie hangt aan den zegen Gods in de generatie, de successie van bisschoppen eenvoudig aan de keuze van een nieuwen bisschop zoo de vorige stierf.

Deze twee kan men, zoolang men logisch te werk gaat, dus niet met elkaar vergelijken.

En meent nu de heer Wilde dat er iets bijzonder aantrekkelijks in ligt, dat in zeker ambt de successie achttien eeuwen doorloopt, eilieve wat zullen de magistraten in menige streek van Azië hem dan niet in de schaduw stellen.

Daar toch zijn tal van plaatsen, waar niet achttien, maar veel meer eeuwen, altoos iemand de eerste magistraat is geweest, en altoos, zoo hij stierf, een opvolger kreeg.

KUYPER.

Voor Kootwijk's Scholen.

Ontvangen door Dr. H. W. VAN LOON, van Mij. B. f 2 50; br. v. E. te R. f 2 50; van Mij. B. f 10; van H. V. f 2; door Dr. B. van Schelven f 10; door B.B. diakenen van Amsterdam f 8. Nog ontving onze penningmeester f 75 aan contributie en giften, bijgezegeld door de dames S. en W., voor het tekort, dat op 1 April f 400 bedroeg. Wie helpt ons aan het restant? Maandelijks hebben wij f 170 noodig om onze hoofdonderwijzers en onzen hulponderwijzer te betalen.

Uit de Pers.

De aandacht verdient een opmerking van onzen geachten medewerker Dr. de Gaay Fortman, in het Tijdschrift voor Gereformeerde Theologie van Maart.

Hij schrijft daarin:

Onlangs had er in de Tweede Kamer onzer Staten-Generaal een woordenwisseling plaats tusschen den Minister van Justitie, belast met de zaken der Protestantse eerediensten, en een Kamerlid over de verhouding van den Staat tot de Kerk en van de Kerk tot den Staat. Natuurlijk kwam hierbij de vraag ter sprake, wat de Kerk met zoodanig als zoodanig recht te hebben op bescherming en eegning van den Staat, zoo dikwijls zij met het burgerlijk en staatskundig leven in aanraking kwam. De Minister zag de Kerk het liefst als een burgerlijke vereniging optreden, die den Staat om rechtspersonaliteit verzocht. Maar zijn tegenstander kwam hem tegemoet met de bewering, dat de Kerk een stichting was niet van menschen, maar van den Heere God, en wel directielijk. Immers lang voordat er van Staten sprake kon zijn, bestond de Kerk. En toen er Staten kwamen, openbaarde de Kerk zich daarin steeds als onafhankelijk van den Staat, zoolang wat haar grondbeginselen, als wat haar leer en haar leven betrof. Zoo was het vóór de geboorte van den Christus in Israël en daarna in een groot gedeelte der christelijke geschiedenis, dan als feitelijke opvatting der Kerk in een burgerlijke vereniging, die haar rechtspositie van den Staat ontvangt op door deen gekende en geapprobeerde grondselen.

Hierteenover staat de Kerk met de verklaring, dat zij zichzelf niet mag oplossen en vernietigen, omdat zij zichzelf niet heeft geschikt.

Daar schiedt men van den Staat kan gevorderd worden, vooral nu er sinds de Reformatie der 16de eeuw zoodoove openbaringen van Christus' Kerk zijn gekomen, die van elkaar onderscheiden zijn door hare zuivere en min zuivere belijdenis der waarheid Gods, hoe de kerk zich openbaart, mag hij eischen, dat elke openbaring der Kerk hem bekend make, waaraan zij te herkennen is. Dit hebben de Nederl. Geref. kerken in de laatste jaren bevestigd, hare belijdenis en hare kerkenordening aan de Reformatie openende. Strikt genomen zou dit niet noodig geweest zijn; want genoemde kerken mochten geacht worden sinds die eeuwen bij de Overheid der landen bekend te zijn. Daar echter door Koning Willem I en zijne Regeering in 1816 om die kerken een getuimete was behouden en dat laatste voor de Kerk werd aangenomen, werd het noodig geacht de Overheid te herinneren, dat door het wegstallen van het getuimete, waarover feitelijk niemand anders te oordelen had dan de kerken — de Kerk werd tevoorschijn gekomen was, die sinds eeuwen aan de belijdenis en de kerkenordening van 1816 en 1818-19 te herkennen was. De Minister benevendeeld schiedt zich bij gelegenheid van genoemde debet in de eenzijdige reorganisatie niet kunnen indenken, bleef hij zijn revolutionaire beginsel, maar sprak toch zijn bevestiging er over uit, dat in de ingezonden kerkenordening verscheidene woorden, uitdrukkingen, zinnen waren uitgevallen. Deze bevestiging moet in een Minister, die met de maken van eeredienst belast is, wonderlijk genoemd worden. De geschiedenis der kerken van deze landen moet nu aan hun heere kunnen leeren. Want de woorden, die uitgevallen zijn en de bemoeieningen raken van de Overheid met de bereijping van predikanten, onderlingen en diakenen de onderhouding van Theol. studenten, het bijwonen van vergaderingen van kerkeraden, classes, synoden, en het adreneren daarin, het uitschrijven van vast en bededagen, zijn er niet uitgescheiden. Zelfs is het niet ten volle juist te zeggen, dat de bepalingen door de veranderingen van den Staat vanzelf vervallen zijn. Neen, de Staten zelven, die 1816 en 1819 hadden gewenscht, dat ze opgenomen werden, hebben in 1793 uitdrukkelijk verklaard, dat de Kerk moest doen, alsof ze er niet in stonden.

Dit zullen we met een enkel voorbeeld ophelderen. Kort na de verandering van 1793 in deze landen ontstond gekomen was, moesten er in de staten Viissingen, een predikant beroepen en kerkeradelen benoemd worden. Nu konden beide deze handelingen niet anders plaats hebben dan in een collegium qualificatum. Tot zulk een vergadering behoorden niet alleen onderlingen en diakenen, maar ook representanten der stedelijke Overheid, welke daartoe uitgekooid werden door den kerkeraad. In bovengenoemde kerken togen als gewoonlijk de leden van den kerkeraad naar het raadhuys. Zij stonden binnen bij den Magistraat en vroegen representanten, om een collegium qualificatum te vormen. De heeren waren met deze vraag heel wat verlegen; zij konden niet gaan, want de Staatskerk was opgeheven. Maar aan den anderen kant moest eene verklaring gegeven worden, die der kerken Viissingen rust gaf buiten de politieke macht te handelen en het werk der bereijping zonder vrees voor onwettige handelingen af te doen. En die verklaring is uitdrukkelijk gegeven door den Viissingen schen Magistraat, na de hooger autoriteiten gemaal pleegde te hebben. Hierna werd aan al de kerken van Zeeland vrijheid gegeven om alles als ongeschreven te beschouwen, wat op de kerken Overheid in hare kerkenordening van de politieke ineenkling en inkerkenorden geschreven stond. En wat in Zeeland is geschied, is in de andere provincies, mutatis mutandis, eveneens gekend. En wel is de politieke macht later teruggekomen op haar besluit om de Kerk geheel vrij te laten, maar nooit heeft zij meer gebod, dat de met belder godvrienden gesumpreerde voorschiften omtrent staatskundige bemoeieningen in kerkelijke zaken zoodanig herzeeld worden. Dat deed zelfs Koning Willem I niet, toen hij in 1815 de quantite der kerkelijke salarissen, uit de Staatskas te betalen, regelde.

Nog eens dan, vreesd is het, dat een Minister als vertegenwoordiger der politieke macht vraagde naar een daad, waartoe niet de Kerk, maar de Staat het initiatief genomen heeft. Het geeft opnieuw grond om te raken de kerkenorde van deze landen te onderzoeken, ten einde bevestigd te blijven voor onwettige handelingen van wel overdrachte handelingen der Kerk.

Op staatsrechtelijk terrein is deze opmerking niet zonder gewicht.

KUYPER.

Officiële berichten uit de Ned. Geref. kerken.

Voorloopige Synode te Amsterdam.

Vanwege de Kerkeraad te Amsterdam is aan de kerken toegezonden een exemplaar van de Memorie van de Deputaten in zake de Vereeniging der Gereformeerde kerken, na onderlinge correspondentie, respectievelijk aan de kerken, door welke zij benoemd waren, aangeboden.

Indien eenige kerk door verzuim of doordien zij niet voorkomt op de dusverre bestaande lijst van kerken, zulk een exemplaar niet heeft ontvangen, worde daarvan mededeeling gedaan aan het adres van den heer P. GOEDHUIJS, Heeregracht 192.

De kerkeraad voornemd, B. VAN SCHELVEN, Præsi. H. W. VAN LOON, Scriba.

Amsterdam, 24 Maart 1892.

De Kerkeraad der Ned. Geref. Kerk van Gapinge verzoekt alle stukken voor die kerk te adresseeren aan N. Verhulst Jkr. (ouderling) te Gapinge.

Namens den kerkeraad voornemd, ADR. WONDERBOEM, Voorz. J. K. VERHULST, Nz., Scriba.

TJERKWERD. Ook hier is het tot reformatie gekomen. De kerk alhier lag in modernisatie verzonken als vrucht ook van de verderfelijke synodale organisatie van 1816, handhaafte als ze is van ongelooftspredikers, verwoesters van Christus kerken. Vandaar ook dat de hier gestelde ambtsdragers weigerden, op 't verzoek van eenige leden, voor te gaan in de Reformatie dezer kerk. Om welke weigering de gereformeerde belijders andere ambtsdragers moesten kiezen. God moet toch ook in deze kerk tot zijne eere komen.

De ambtsdragers hebben daarom, op Zondag 27 Maart als de wettige kerkeraad bevestigd, den 1sten April 't Synodale juk afgeworpen en weer geldigheid verleend van de kerkenordening van Dordrecht 1618/1619; van welk besluit aan de regeering is kennis gegeven.

Wel zal dit alles belachelijk zijn in de oogen der wereld, want 't getal dergenen die den nek buigen onder 't juk van Christus is hier zeer klein, doch wij hebben goeden moed, God veracht het kleine niet en voor ons is in den weg der Reformatie de belofte, den Almachtigen God tot een Vader te hebben 2 Cor. 6 en dit is beter dan al wat groot is in de oogen der wereld.

Namens den kerkeraad, O. DE ROOS, Consul.

N.B. De heer H. De Witte is scriba van den kerkeraad.

Een vriendelijk verzoek aan onze Diaconen.

Nu de winter ten einde is en de nooden der armen in de verschillende gemeenten minder dringend worden, vestigen wij de aandacht der Ned. Geref. en Chr. Geref. diaconen vriendelijk, op de circulaire haer ten vorigen jare toegezonden, inhoudende een verantwoording van ontvangene collecten en een verzoek, ook dit jaar weer in de vergaderingen de geloovigen, de nooden der arme idioten te bedenken.

Als een ellendige tot Jezus de handen uitbreidde, kon hij van hulpe en redding overtuigd zijn. En als ellendigen tot de diaconen van Jezus' kerk komen, mogen zij verwachten, dat zij zich niet van hen zullen afwenden.

Welnu dan, wij leggen onze ellendigen, neen de ellendigen des Heeren, in Zijnen Naam voor uwe voeten neder. Zeg het uwen Kerkeraden, zeg het der gemeente, hoe groot hunnen nood is, en verblijdt ons met de blijken dat 's Heeren Loo door u niet wordt vergeten!

Dr. J. C. VAN SCHELVEN, Voorz., Dieren. F. KORTLAND, Directeur, Ermelo.

De kerkeraad der Ned. Geref. kerk te Schermerhorn maakt met dank aan den Heere aan de zusterkerken bekend, dat hij, krachtens het ambt der geloovigen, gekozen en daarna bevestigd is; dat hij onmiddellijk na de bevestiging zijn eerste vergadering onder leiding van Dr. P. J. Wijminga, die in opdracht van de kerk van Alkmaar presideerde, heeft gehouden, waarin onder biddend opzien tot den Heere, uit naam der kerk de Synodale organisatie van 1816 voor afgeschaft is verklaard, om voortaan te leven naar de kerkenordening onzer Gereformeerde kerken, het laatst herzien te Dordrecht, in den jare 1619.

Hij verzoekt de gemeenschap en voorbede der Ned. Geref. kerken in ons vaderland.

De kerkeraad voornemd, P. JONKER, Ouderling. J. MULDER, Diaken.

Schermerhorn, 22 Maart 1892.

ZUIDWOLDE (GRON.) Zondag, 27 Maart, werd onze beroepen herder en leeraar, de Wel-Eerwaarde heer Dr. A. Koppe van Gasselternijvee, door onzen consul, den Wel-Eerwaarden heer Dr. J. M. Stroes, in zijne beëiening bevestigd naar aanleiding van 1 Petr. 5: 2 en 3. Des middags deed onze leeraar zijne intrede naar aanleiding van Hand. 10: 36.

Stelle de Heere hem tot een uitgebreiden zegen!

Namens den Kerkeraad der Ned. Geref. kerk, F. J. BOER, Scriba.

P.S. Voortaan is het adres van den kerkeraad: Dr. A. Koppe.

Vergadering van Deputaten Synodi voor de onderzoeeking naar art. VIII D. K. O. op Woensdag 20 April 1892, in de Kerkerkamer der Keizergrachtkerk (Kerkstraat 109) te Amsterdam. Belanghebbenden worden verzocht hunne stukken in te zenden vóór of op 14 April e.k., aan het adres van:

Dr. G. VAN GOOR, Praeses Dep.

Buinschoot, 5 April 1892.

Buitenland.

Frankrijk. Strijd over het bezetten van professorale zetels.

In de Franse protestantische wereld is een heftige strijd ontbrand over het bezetten van drie leerstoelen der Theologische faculteit van de Universiteit van Montauban.

De minister van eeredienst heeft zich in het begin van dit jaar gewend tot bovengenoemde faculteit met de vraag of zij geen wenschen had ten opzichte van het behoud, de opheffing of de transformatie der vacante leerstoelen. De faculteit stelde daarop den minister voor om behalve eenige wijzigingen van titels, ook den leerstoel voor wijsbegeerte te veranderen in een leerstoel voor wijsbegeerte en wetenschappen.

Het doel dat men met deze wijziging voor heeft is, dat men den heer G. Meijer, die nu reeds aan de Universiteit college geeft als vast hoogleraar niet begeert. Men beweert dat de heer Meijer begonnen is met 12 toeoor-

ders voor zijn academische voorlezingen en dat dit getal gedaald is tot een vijftal hoorders. Overigens brengt men alle hulde aan de Godzaligheid, de geleerdheid van den heer Meijer, maar als hoogleraar zou men liever den heer Leenhardt zien optreden. Men acht den heer G. Meijer, niettegenstaande al zijne talenten en gaven, niet geschikt om als hoogleraar op te treden. Men kan een wetenschappelijk, ijverig herder en leeraar zijn, zonder nog de eigenschappen te bezitten, die noodig zijn voor een professor.

Eene predikantenvereniging die den 14den Maart te Lorient saamkwam, heeft het doen van de faculteit van Montauban scherp gelaakt. Zij wilde den heer H. Meijer hoogleraar maken in de zedeleer en in de praktische vakken en verlangde dat den heer Leenhardt een kerkelijke hoogleraar zou worden aangeboden, zoodat hij den zetel voor de sciences naturelles voor rekening van de kerk zou blijven bezetten. Men laat niet na er op te wijzen hoe onregelmäßig deze zaak heeft behandeld. Men zou er vrede mede kunnen hebben als eene kerkelijke vergadering zich in denzelfden geest had uitgelaten.

In de Protestantse pers wordt over de candidaturen van de heeren Meijer en Leenhardt zeer druk gestreden. En waarom? Ieder wil de consistorien op zijn hand hebben, welke lichamen geroepen zijn om den minister van eeredienst van advies te dienen bij de benoeming van hoogleraren in de Godgeleerdheid. De minister heeft wel een benoeming buiten de consistorien om gedaan, doch men schijnt nu de hoop te hebben dat er ditmaal op den wensch van de kerk zal worden gelet.

Waarom strijden velen voor de candidatuur van den heer Leenhardt? Een zijner vrienden zegt van hem dat hij er een filosofie op na houdt, die evenzeer Christelijk is als modern, omdat hij datgene wat de materialisten van elkander scheiden, saambindt.

De heer Meijer schijnt meer behoudend te zijn.

Pijnlijk is het te ontwaren hoe in dezen strijd de meerdere of mindere goede eigenschappen van personen die in de kerk zekere positie innemen, tot een onderwerp van publieke bespreking gemaakt worden.

Rusland. Voortgang der vervolging van de Lutherschen in de Oostzee-Provincien.

Men zou kunnen verwachten dat nu een groot deel van Rusland door vreeslijken hongersnood geteisterd wordt, vervolging om des geloofs wille althans een tijdlang zou rusten. Doch niet alzo. De Lutherschen in de Oostzee provincien, vooral hunne leeraars, hebben het zwaar te verantwoorden. Onlangs werden elf Luthersche predikanten van drie tot acht maanden in hun ambt geschorst. En waarom? Kinderen uit gemengde huwelijken namen zij door de confirmatie (bevestiging tot lidmaat) in den schoot der Luthersche kerk op, of zij lieten oorspronkelijk Luthersche personen, die zich eerst door fraaie beloften hadden laten verleiden om tot de Grieksch-orthodoxe kerk over te gaan, naar daarna over dien stap berouw hadden, tot het gebruik van het Heilig Avondmaal in de Luthersche kerk toe. Dit is bij de wet verboden. Elk kind, dat uit een huwelijk geboren wordt, waarin een der echtelieden tot de Grieksch-orthodoxe kerk behoort, moet in de Griekse kerk worden opgevoed, en niemand mag in Rusland iemand die Grieksch-orthodox is, of geworden is, in eene andere kerkgemeenschap opnemen. Doch op bevel van den keizer werd aan deze wet, tot voor weinige jaren de hand niet meer gebonden, maar in den laatsten tijd is men deze wet weder zoo streng mogelijk gaan handhaven.

Een geacht predikant te Dorpat, pastor Eijensmidt, werd korten tijd geleden tot verbanning naar West-Siberie veroordeeld. Hem is ten laste gelegd, dat hij valscheid in geschriften zou hebben gepleegd, terwijl hem slechts kon bewezen worden, dat hij eene geringe zonde tegen den vorm begaan had in het houden van het kerkeboek! Wel is het eindvonnis in deze zaak nog niet uitgesproken; doch het is maar al te zeer te vreesen, dat ook de Senaat den waardigen leeraar naar Siberie verbanen zal.

In Koerland schijnt men de Luthersche predikanten meest met rust te laten, schoon ook daar gevallen van vervolging voorkomen.

Van lieverde gaat men echter ook de gemeentelieden, die hunne Luthersche belijdenis getrouw willen blijven, moeite aandoen. Vroeger heette het altijd: men moest de leeraars wel terecht zetten, omdat zij den gemeenen man om den tuin leidden en hun vertrouwen in den keizer aan het wankelen zochten te brengen. Onlangs werd een echtpaar tot twee maanden gevangenis veroordeeld, omdat het zijne kinderen niet in de Grieksch-orthodoxe kerk opvoeden, terwijl toch één van de echtelieden tot de Griekse kerk behoorde. Een ander echtpaar, dat in dezelfde conditie verkeerde, en zich in het bezit van slechts één kind mocht verheugen, werd door de rechtbank gelast, om dat kind verder door Griekse menschen te laten opvoeden.

Wel mag men zeggen dat de Luthersche kerk in Rusland moeilijke tijden doorleeft. De Heere geve haar genade, om tegenover zooveel ruw geweld, als op haar gepleegd wordt, hare belijdenis getrouw te blijven.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

DE STALJONGEN